THE BIRTH OF JESUS CHRIST IN GIOVANNI PAPINI'S VIEW

Diana-Lavinia BUMBARU
"Al. Ioan Cuza" University of Iași

Abstract: Giovanni Papini, an Italian philosopher and writer, had a complex personality that reflected in his works as well. The turning point in his life is represented by the year of 1921, when he converted to Catholicism.
When he first started writing, as a teenager, his main focus was related to the cultural issues, such as history, philosophy or literature. In fact, Papini's first love was philosophy, from which he preferred concentrating on the studies that belonged to pragmatism. However, G. Papini declared himself to be an atheist, but showed an interest in the field of religion as well. And even if his writings were mainly focused on philosophy, religion had its own significant place as well.
In 1921 he came back to the Catholic religion, and decided to let his readers know about it by means of publishing one of his best-known studies – The Life of Christ. This volume is a surprising one for those who did not follow his works; but for those used to Papini's style, it came as nothing new. It was something expected, as one could see him struggling for a long time before finding some inner peace in faith. The birth of Christ opens this study and anticipates the author's intentions, namely to help others better understand this biblical event.

Keywords: Papini, Jesus, philosophy, conversion, faith

Giovanni Papini, filosof și scriitor de origine italiană, are o personalitate complexă care s-a reflectat mereu și în scrierile sale. Unul din punctele esențiale care i-au marcat viața a fost evenimentul din anul 1921, atunci când s-a convertit la catolicism.

Începutul vieții sale de scriitor a fost în adolescență, atunci când se concentra în special pe chestiunile culturale, cum ar fi istoria, filosofia sau literatura. De fapt, prima dragoste a lui Papini a fost filosofia, de unde a preferat să se concentreze pe studiile ce aparțineau curentului pragmatist. În orice caz, acesta se declara ca fiind ateu, dar își demonstra, de asemenea, interesul și pentru domeniul religiei. Și deși scrierile sale se concentrau în special pe filosofie, religia a ocupat locul său important.

În 1921 s-a întors la religia catolică și a decis să facă cunoscut acest lucru cititorilor săi prin intermediul publicării unuia dintre cele mai cunoscute studii ale sale – *Viața lui Isus*. Acest volum este unul suprinzător pentru cei care nu îi urmăreau lucrările; însă pentru cei care erau obișnuiți cu stilul lui G. Papini, nu era nimic ce ar putea apaține de domeniul noului. Era ceva așteptat, căci autorul putea fi cu ușurință observată neliniștea ce pusese stăpânire pe el de ceva timp, înainte de a descoperi pacea interioară ce a avut originea în credință. Volumul a stârnit interesul publicului și datorită personalității furtunoase pe care autorul o are, nu doar datorită temei abordate. Poate că unul dintre elementele ce au surprins cel mai mult cititorii a fost limbajul pe care autorul italian l-a ales pentru exprimare, un limbaj care este destul de violent, ținând cont de tema centrală abordată. Dar și acest lucru face parte din caracteristicile personale ale lui Papini, căci scopul său era de a-i face pe ceilalți să înțeleagă nu doar sacrificiul suprem pe care Dumnezeul Tatăl l-a făcut pentru oameni, ci și fiecare element care s-a regăsit de-a lungul întregii istorisiri biblice.

Însă nu poate fi trecut cu vederea faptul că stilul de abordare pe care Giovanni Papini l-a avut înainte și după convertire este unul destul de diferit. Astfel, dacă înainte de regăsirea

BDD-A21866 © 2014 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 12:55:04 UTC)

credinței exista un Papini nemilos în gândire, dar și în exprimare,vom vedea apoi că schimbarea adusă de momentul convertirii va fi vizibilă nu doar în noile teme abordate în studiile sale, ci și în lipsa interesului său pe care îl avea pentru diversele polemici și dispute.

Papini a început elaborarea studiului *Viața lui Isus* în anul 1919, iar doi ani mai târziu, odată cu momentul convertirii ce a avut loc cu puțin înainte de Sărbătorile Pascale de atunci, îl va publica. Însuși autorul va recunoaște faptul că a acordat o atenție deosebită corectării acestei lucrări. Vedem aici o dorință nespusă a autorului de a atinge perfecțiunea cu acest volum; acest lucru poate proveni din faptul că Dumnezeu este Ființa perfectă, iar Fiul Său Isus întruchipează această imagine. De aceea, autoevaluarea critică a lui G. Papini se reflectă în acea teamă pe care o are în privința propriilor greșeli ce le-ar fi putut comite atunci când a conceput *Viața lui Isus*. Teama aceasta poate fi tradusă ca fiind de fapt ideea de a nu jigni în nici un fel Divinitatea dacă studiul nu va fi la nivelul pe care autorul sau cititorii îl așteptau.

Înainte de publicarea volumului, Giovanni Papini va scrie în jurnalul personal: „în fine, mi se pare că nu este ceva josnic. Poate că va putea face bine. Există pași care îmi plac și mie. Dar poate că trufia mă corupe”[1]. Astfel este reflectată dorința autorului de a atinge un nivel personal superior prin redarea unei astfel de teme; deși pe un ton ce poate la început ne pare a fi modest, dorința de a îi fi recunoscut efortul există.

Studiul *Viața lui Isus* prezintă, urmărind o ordine cronologică și foarte detaliată, toate momentele ce au marcat evoluția Fiului lui Dumnezeu pe pământ. Autorul italian își va deschide volumul cu unul dintre cele mai importante evenimente pe care lumea creștină le sărbătorește, și anume nașterea lui Isus.

Revolta pe care Giovanni Papini o simte față de condițiile pe care le-a avut Cel care ar fi trebuit să fie primit în cea mai bună modalitate posibilă, din punct de vedere material, este evidentă încă de la început. Simplul și sărăcăciosul staul în care Isus a fost născut, printre animalele ale căror scop este de a ajuta omul în treburile zilnice, este descris într-o manieră foarte directă, fără nici un fel de menajare și fără a uita nici un detaliu; parcă din dorința de a avea puterea schimbării acestei situații ce nu se ridică la nivelul Celui care a salvat omenirea, autorul va afirma: „acesta este adevăratul Staul în care-a fost născut Isus. Locul cel mai Murdar de pe lume fost-a cea dintâi încăpere a singurului Neîntinat dintre cei născuți de femeie. Fiul Omului, ce-avea să fie sfâșiat de Vitele cărora le zice Oameni, avut-a drept cel dintâi leagăn jghiabul în care rontăie Dobitoacele florile minunate ale Primăverii”[2]. Nedreptatea pe care oamenii au săvârșit-o față de Isus este astfel anticipată chiar de acum, de la primul moment al Său printre noi. Este aici împletită dorința personală a lui G. Papini de a oferi, din punct de vedere material, ceea ce un salvator merită cu adevărat, cu învățatura pe care tocmai acest Salvator a oferit-o omenirii, și anume modestia ce ar trebui să fie caracteristică fiecăruia dintre noi.

Ulterior, primii oameni care i S-au închinat au fost ciobanii, care renunțau la toate lucrurile de preț ale lor pentru a le aduce în dar. Iar cuvintele autorului sunt de această dată de laudă pentru acei credincioși pe care soarta i-a ajutat să se afle acolo într-un astfel de moment: „se născuse în preajma lor un calic, iar ei îl priveau cu drag și cu dragă inimă îi aduceau acele sărmane avuții. Știau că Pruncul, născut din oameni Săraci în Sărăcie, născut Sărac cu Duhul în Sărăcia Duhului, născut din Oameni de Rând în mijlocul Celor de Rând, avea să fie dezrobitorul Celor de Rând – al acelor oameni *buni la suflet*, asupra cărora îngerul chemase pacea”[3].

---

[1] Fragmentul se regăsește în Carlo Bo, *Io, Papini. Antologia,* Vallecchi Editore, Firenze, 1967, p. 530.
[2] Giovanni Papini, *Viaţa lui Isus*, Traducere de Alexandru Marcu, Editura Orizonturi, Bucureşti, 2012, p. 25.
[3] *Ibidem,* p. 28.

BDD-A21866 © 2014 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 12:55:04 UTC)

Toate aceste relatări pe care italianul le face sunt menite să aducă explicații și lămuriri sincere pentru cei care sunt interesați să afle poveste vieții Celui care este Mântuitorul întregii omeniri. Limbajul ales este unul prin care dorește să fie aproape de toți cititorii, pentru a fi astfel înțeleasă esența din spatele poveștii biblice (deși poate la prima lectură a *Vieții lui Isus* nu ar reieși clar acest fapt). Și acestea reprezintă doar începutul unui studiu extrem de complex, un studiu care nu se bazează doar pe relatările din Biblie, ci și pe diverse elemente ce aparțin istoriei. Acest moment esențial al nașterii lui Isus este conturat cu exactitate și autorul îi acorda importanța reală fără nici un fel de ezitare.

Din această cauză, Giovanni Papini va afirma, într-o manieră destul de critică, despre propria sa creație: „să nu se uite, printre altele, că această carte a fost scrisă aproape în întregime la țară, într-un colț de țară depărtat și sălbatic, cu foarte puține cărți pe masă, fără sfaturi de prieteni și îndreptări de maeștri. Nu va fi deci citată de Portarii Înaltei Critici, precum nici de cercetătorii cu ochelari la pătrat printre *autoritățile în materie*; nu-i nimic, de s-a dovedi în stare să facă puțin bine unui suflet oarecare – unuia singur”[4]. Căci scopul principal pe care Papini l-a avut prin publicarea acestui volum a fost tocmai instruirea celor care nu cunosc detaliile ce au alcătuit fundamentul lumii creștine.

Despre studiul *Viața lui Isus* semnat de Giovanni Papini s-au scris diverse opinii din toate colțurile lumii, atât încurajatoare, cât și critice. Însă Vittorio Vettori a reușit să surprindă poate cel mai bine intenția filosofului și scriitorului italian: „[...] un text fundamental în istoria internă și externă a scriitorului deoarece, în timp ce ne prezintă neliniștile domolite și maturitatea atinsă, îl prezintă întregii lumi catolice drept cel mai autoritar și viguros purtător de cuvânt literar al acelei renașteri religioase pentru care tragediile recente ale războiului au fost deschizătoare de drumuri [...]”[5]. De altfel, în fiecare scriere pe care care G. Papini a semnat-o, se va regăsi oglindită o mică parte din personalitatea și din gândirea sa.

Bibliografie:

Bo, Carlo, *Io, Papini. Antologia*, Vallecchi Editore, Firenze, 1967

Papini, Giovanni, *Viaţa lui Isus*, Traducere de Alexandru Marcu, Editura Orizonturi, Bucureşti, 2012

Vettori, Vittorio, *Giovanni Papini*, Borla editore, Torino, 1967

Multumiri:

Această lucrare a fost finanţată din contractul *Cercetători competitivi pe plan european în domeniul ştiinţelor umaniste şi socio-economice. Reţea de cercetare multiregională (CCPE)* - POSDRU/159/1.5/S/140863 *proiect strategic ”Programe doctorale şi postdoctorale – suport pentru creşterea competitivităţii cercetării în domeniul Ştiinţelor umaniste şi socio-economice” cofinanţat din Fondul Social European, prin Programul Operaţional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013*

[4] *Ibidem*, p. 13.
[5] Vittorio Vettori, *Giovanni Papini*, Borla editore, Torino, 1967, p. 80.

BDD-A21866 © 2014 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 12:55:04 UTC)